

RUCH KONTROLI WYBORÓW

FAŁSZOWANIE WYBORÓW I REAGOWANIE NA NIEPRAWIDŁOWOŚCI

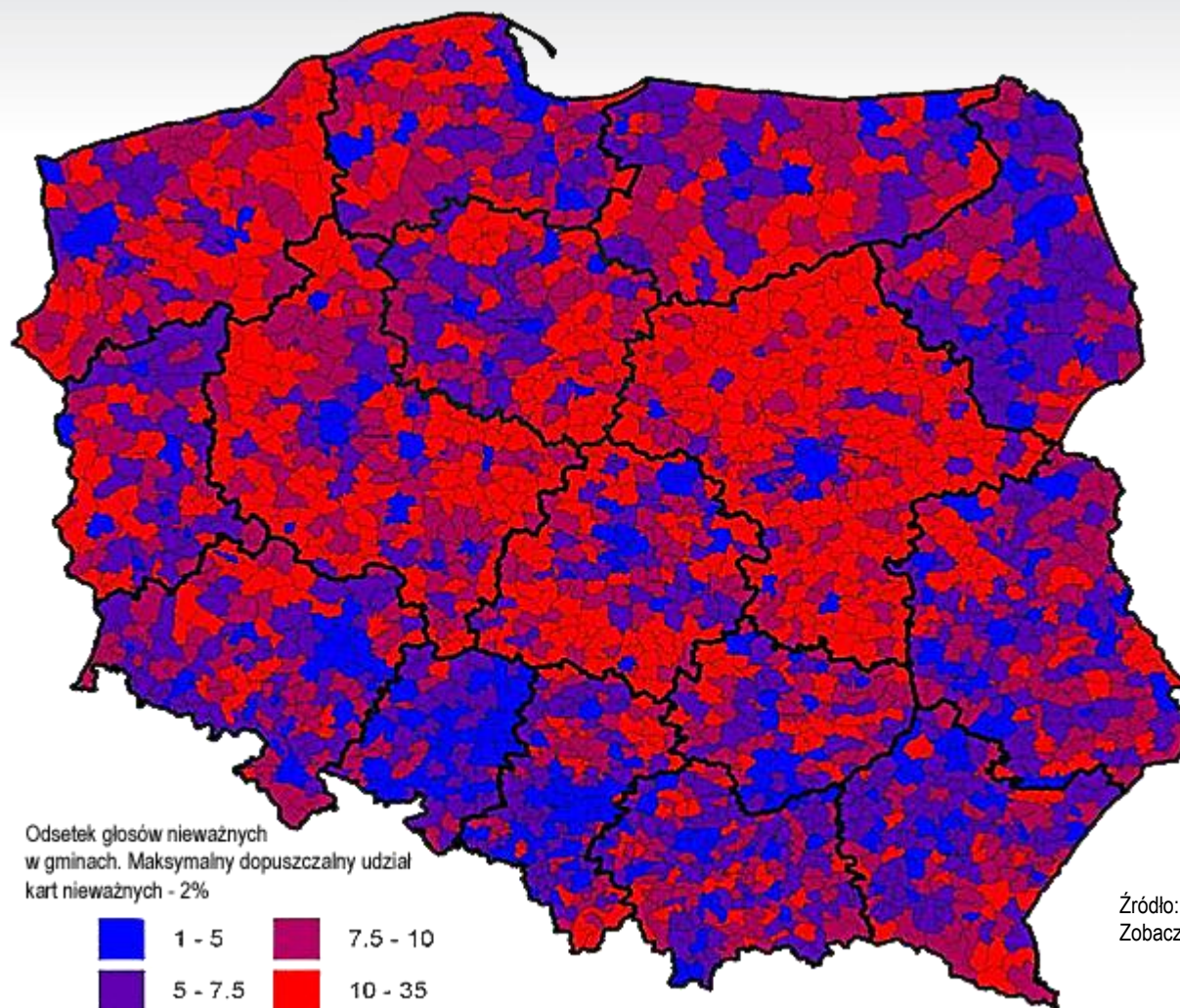
Warszawa 2015

Agenda

- I. Znaczenie wyborów prezydenckich i parlamentarnych 2015 roku
- II. Ustalanie składów obwodowych komisji wyborczych
- III. Nieprawidłowości na etapie przygotowywania wyborów
- IV. Nieprawidłowości na etapie głosowania
- V. Nieprawidłowości na etapie ustalania wyników głosowania
- VI. Dokumentowanie nieprawidłowości w procesie wyborczym
- VII. Reagowanie na nieprawidłowości

Fałszowanie wyborów jest faktem

Źródło: archiwum.rp.pl - J.Flis, K.Rzążewski, P.Śleszyński
Zobacz także: wyborynamapie.pl oraz wbdata.pl

Znaczenie wyborów 2015

- Rażące zaniedbania ze strony PKW oraz wyborczej administracji (potwierdzone przez NIK) w wyborach samorządowych 2014 obnażyły **słabość naszego państwa**.
- Fałszowanie wyborów było przez wiele dziesięcioleci **narzędziem sprawowania opresyjnej komunistycznej dyktatury** i nadal pozostaje instrumentem panowania nad społeczeństwem przez polityczno-oligarchiczne grupy interesów III RP.
- **Wyniki wyborów prezydenckich i parlamentarnych w 2015 roku będą miały przełomowe znaczenie dla przyszłości Polski.**

Dzieci i wnuki komunizmu bawią się w demokrację

Znaczenie wyborów 2015

Falszowanie wyborczych procedur jest działalnością przestępczą o najwyższej szkodliwości społecznej, godzącej w fundamenty funkcjonowania demokratycznego państwa-prawa. W przypadku sfalszowania wyborów, organy władzy państwowej i samorządowej działają bez legitymacji narodu, czyli bezprawnie.

Potrzeba społecznego nadzoru

- Uczciwe wybory są jednak możliwe, mimo słabości wyborczego prawa i fatalnego funkcjonowania wyborczej administracji!
- Kluczowe znaczenie ma jakość działania obwodowych komisji wyborczych, czyli **uczciwości** jej członków oraz **skuteczność społecznego nadzoru** realizowanego przez mężów zaufania.

Podstawowym warunkiem skuteczności społecznego nadzoru jest dobra znajomość przepisów prawa wyborczego oraz nieuczciwych praktyk wpływania na wyniki głosowania.

Aby skutecznie zapobiegać nieprawidłowościom, należy wiedzieć na jakim etapie procesu wyborczego oraz w jaki sposób może do nich dojść.

Potrzeba społecznego nadzoru

Podając się do roli członka obwodowej komisji wyborczej lub męża zaufania należy pamiętać, że:

- korzysta się ze szczególnej ochrony prawnej, ale również ponosi odpowiedzialność **jak funkcjonariusz publiczny**.
- nie można być ograniczonym w zakresie **prawa do dokumentowania nieprawidłowości w pracach komisji**.
- podstawowe znaczenie dowodowe ma wniesienie przez członków obwodowych komisji wyborczych oraz mężów zaufania **uwag do protokołu wyników głosowania w obwodzie**.
- Uwagi wniesione do protokołu muszą być potwierdzone odpowiednim **materiałem dowodowym** w formie fotograficznej, nagrań video, audio lub zeznań świadków.

Etap ustalania składów obwodowych komisji wyborczych

Ustalanie składów obwodowych komisji wyborczych

Zaufany, lojalny wobec władzy skład komisji wyborczej obsadzony przez tzw. „swojaków” to gwarancja uzyskania pożądanego przez władzę wyniku wyborów, bo nikt „obcy” nie będzie patrzył takiej komisji na ręce.

Gdyby komitety wyborcze wprowadzały do wszystkich obwodowych komisji wyborczych swoich przedstawicieli (członków komisji i mężów zaufania), ryzyko zaistnienia nieprawidłowości w pracach komisji byłoby niemal całkowicie wyeliminowane.

*Zawsze podawaliśmy wyniki wyborów na oko,
więc nie widzimy powodu żeby to teraz zmieniać!*

Ustalanie składów obwodowych komisji wyborczych

- Prawo zgłaszania członków obwodowych komisji wyborczych i mężów zaufania przysługuje przede wszystkim komitetom wyborczym. Wójt ma prawo wprowadzenia do składu obwodowej komisji wyborczej tylko jednego swojego przedstawiciela.
- Jeśli skład komisji jest ustalany w drodze losowania, poszczególne czynności w losowaniu powinny być wykonywane przez przedstawicieli komitetów wyborczych w obecności przedstawicieli wójta, ale bez ich bezpośredniego udziału.
- Należy dążyć, aby objąć funkcję przewodniczącego komisji lub jego zastępcy, ponieważ w tej roli można mieć znacznie większy wpływ na zapewnienie prawidłowego przebiegu głosowania.

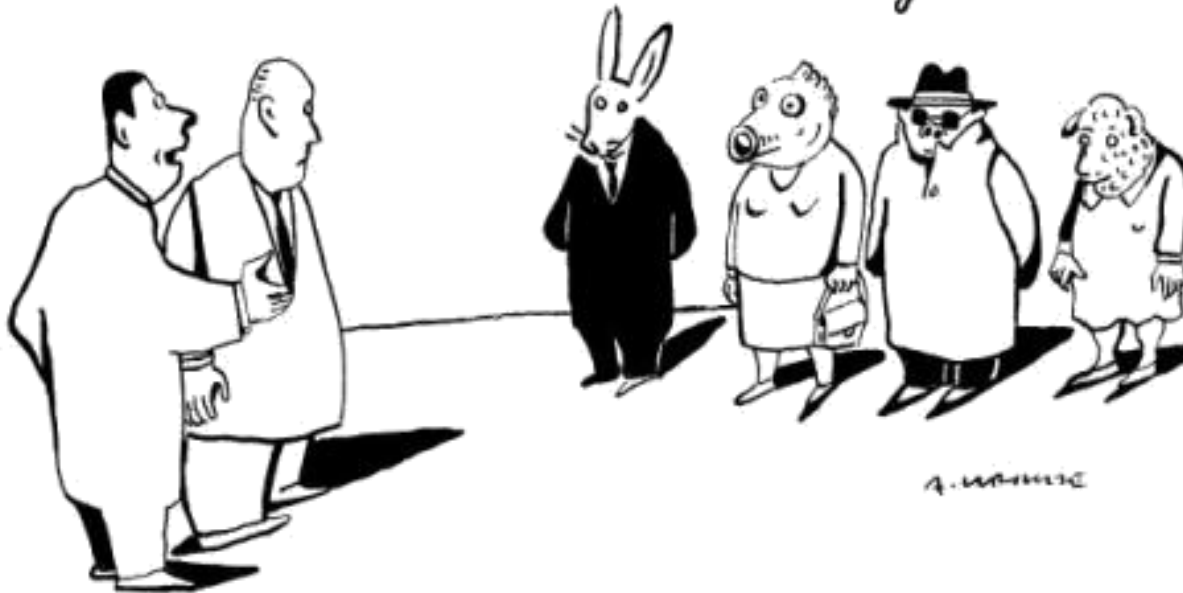

Ustalanie składów obwodowych komisji wyborczych

Do prac w komisji wyborczej należy kierować osoby godne zaufania, kompetentne i odpowiedzialne.

A oto nasze szerokie spektrum wyborcze!

Etap przygotowania wyborów

Etap przygotowania wyborów: Nieprawidłowości na drukach kart do głosowania

Nieprawidłowości mogą polegać na wydrukowaniu kart:

- bez nazwisk niektórych kandydatów;
- ze zdublowanymi nazwiskami kandydatów;
- bez niektórych list kandydatów;
- bez pieczęci właściwej komisji (nie dotyczy miejsca na pieczęć komisji obwodowej),
- z jakimikolwiek innymi wadami technicznymi.

Nieprawidłowo wydrukowana karta uniemożliwia prawidłowe głosowanie i skutkuje unieważnieniem głosu. Komisja obwodowa może również otrzymać karty z innego obwodu lub okręgu głosowania. Nieprawidłowo może być także wydrukowany formularz protokołu wyników głosowania w obwodzie.

**PROTOKÓŁ WYNIKÓW GŁOSOWANIA W OBYWODZIE
W WYBORACH PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
PRZEPRAWADZONEGO W DNIU**

Głosowanie rozpoczęło się w dniu 20..... r. o godz. i trwało do godz.

I. ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

1	Liczba wyborców uprawnionych do głosowania (umieszczonych w spisie, z uwzględnieniem dodatkowych formularzy) w chwili zakończenia głosowania				
2	Komisja otrzymała kart do głosowania				
3	Nie wykorzystano kart do głosowania				
4	Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (liczba podpisów w spisie oraz adnotacje „odmowa podpisu”)				

Uwaga! Suma liczb z pkt. 1 i 4 powinna być równa liczbie z pkt. 2, jeśli tak nie jest — przypuszczalnie przyczynę należy opisać w punkcie 15.

5	Liczba wyborców głosujących przez pełnomocnika (liczba kart do głosowania)				
---	--	--	--	--	--

Etap przygotowania wyborów: Fałszowanie spisów wyborców

Nieprawidłowości mogą polegać na:

- umieszczanie w spisach osób nieuprawnionych do głosowania;
- umieszczaniu w spisach nazwisk osób zmarłych;
- wykreślaniu ze spisów osób uprawnionych do głosowania;
- doręczaniu spisów z innych obwodów głosowania.

Umieszczenie nazwiska osoby nieuprawnionej do głosowania lub zmarłej umożliwia zawyżenie liczby osób biorących udział w głosowaniu przez złożenie fałszywego podpisu przy nazwisku takiej osoby, a następnie dorzucenie do puli głosów wypełnionej karty do głosowania. Nieumieszczenie nazwiska osoby uprawnionej do głosowania uniemożliwia jej wykonanie konstytucyjnego prawa do udziału wyborach.

SPIS WYBORCÓW

Lp.	Nazwisko i imiona	Imię ojca	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień)	Nr ewidencyjny PESEL	Adres zamieszkania			Potwierdzenie otrzymania kart(y) do głosowania	Uwagi
					mięscowość, ulica	nr domu	nr mieszkania		

Etap przygotowania wyborów: Ukrywanie kart do głosowania

W czasie organizacyjnego spotkania komisji przed lub w dniu wyborów może dojść do wypełnienia i ukrycia pewnej liczby kart do głosowania. Karty mogą zostać ukryte w zasadniczej lub dodatkowej urnie wyborczej (umieszczone za podwójną ścianką lub dnem) lub jakimkolwiek innym miejscu. Mogą być również wyniesione z lokalu wyborczego, powielone, wypełnione i przyniesione do lokalu w dniu wyborów.

Etap przygotowania wyborów: Ukrywanie kart do głosowania

Etap głosowania

Etap głosowania: Wydawanie wadliwych kart do głosowania

Nieprawidłowości związane z wydaniem wyborcom wadliwych kart do głosowania mogą polegać na:

- wydaniu karty bez pieczęci obwodowej komisji wyborczej;
- wydaniu karty bez nazwiska kandydata z listy kandydatów;
- wydaniu karty z wadą druku (nieczytelne, zdublowane nazwiska itp.);
- wydaniu wypełnionej karty (z zakreślonym krzyżykiem przy nazwisku kandydata);
- wydaniu karty bez podpisu / adnotacji „odmowa podpisu” w spisie wyborców;
- wydaniu dwóch lub większej liczby kart jednemu wyborcy;
- wydaniu kopii oryginalnego druku karty do głosowania (np. kserokopii);
- wydaniu karty z innego obwodu lub okręgu głosowania.

Wydanie wadliwej karty przesądza o nieważności głosu. Wszystkie karty muszą być od chwili ich dostarczenia pod pełną kontrolą obwodowej komisji wyborczej.

Etap głosowania: Fałszowanie podpisów w spisach wyborców

Fałszowanie podpisów w spisach wyborców w dniu głosowania może mieć trojaki postać:

- umieszczanie w spisie wyborców podpisów nieobecnych wyborców;
- umieszczanie przy nazwiskach nieobecnych wyborców adnotacji o odmowie złożenia podpisu;
- wydawanie kart do głosowania bez złożenia przez wyborcę podpisu w spisie.

Każda z tych trzech sytuacji stwarza potencjalną możliwość dorzucania sfałszowanych kart do głosowania do ogólnej puli kart biorących udział w głosowaniu.

Lp.	Nazwisko i imiona	Imię ojca	Data urodzenia (rok, miesiąc, dzień)	Nr ewidencyjny PESEL	Adres zamieszkania			Potwierdzenie otrzymania kart(y) do głosowania	Uwagi
					miejsowość, ulica	nr domu	nr mieszkania		
								odmówił	

(podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowe)

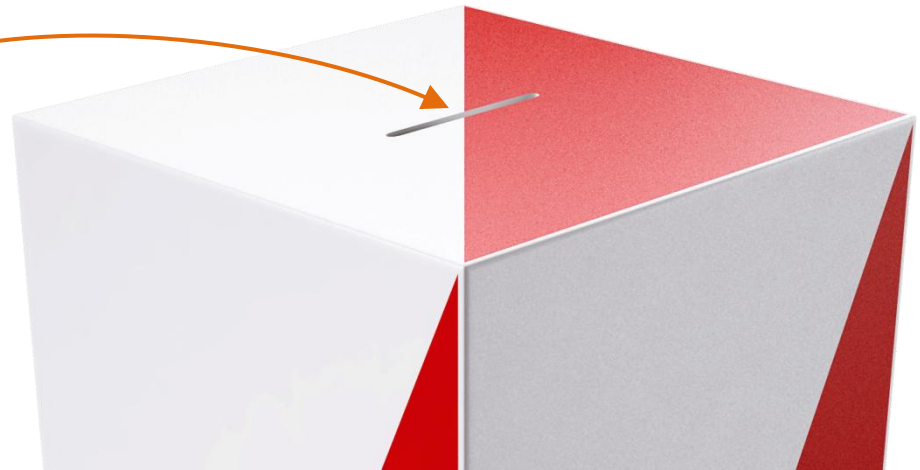
Etap głosowania: Dorzucanie kart do głosowania do urny wyborczej

Członkowie komisji mogą podejmować próby dorzucenia do urny wyborczej wcześniej przygotowanych karty do głosowania lub kart fałszowane na bieżąco (np. przez dostawienie krzyżyków do czystych kart z jednoczesnym fałszowaniem podpisów w spisach).

Dorzucanie głosów do urny jest możliwe w sytuacji, gdy czynności komisji nie są nadzorowane przez mężów zaufania zgłoszonych przez konkurujące komitety wyborcze, a także gdy społeczny nadzór nad pracami komisji nie jest ciągły. Na dorzucenie pliku kart do urny wyborczej wystarczy kilkanaście sekund.

sfalszowane karty
do głosowania

Etap głosowania:

Karty do głosowania ukryte w dodatkowej urnie wyborczej

W czasie głosowania może zapaść decyzja o dostawieniu dodatkowej urny do głosowania ze względu na przepełnienie urny zasadniczej (rzeczywiste lub pozorowane). Dostawienie dodatkowej urny rodzi ryzyko, że w jej wnętrzu ukryto pewną liczbę sfałszowanych kart do głosowania.

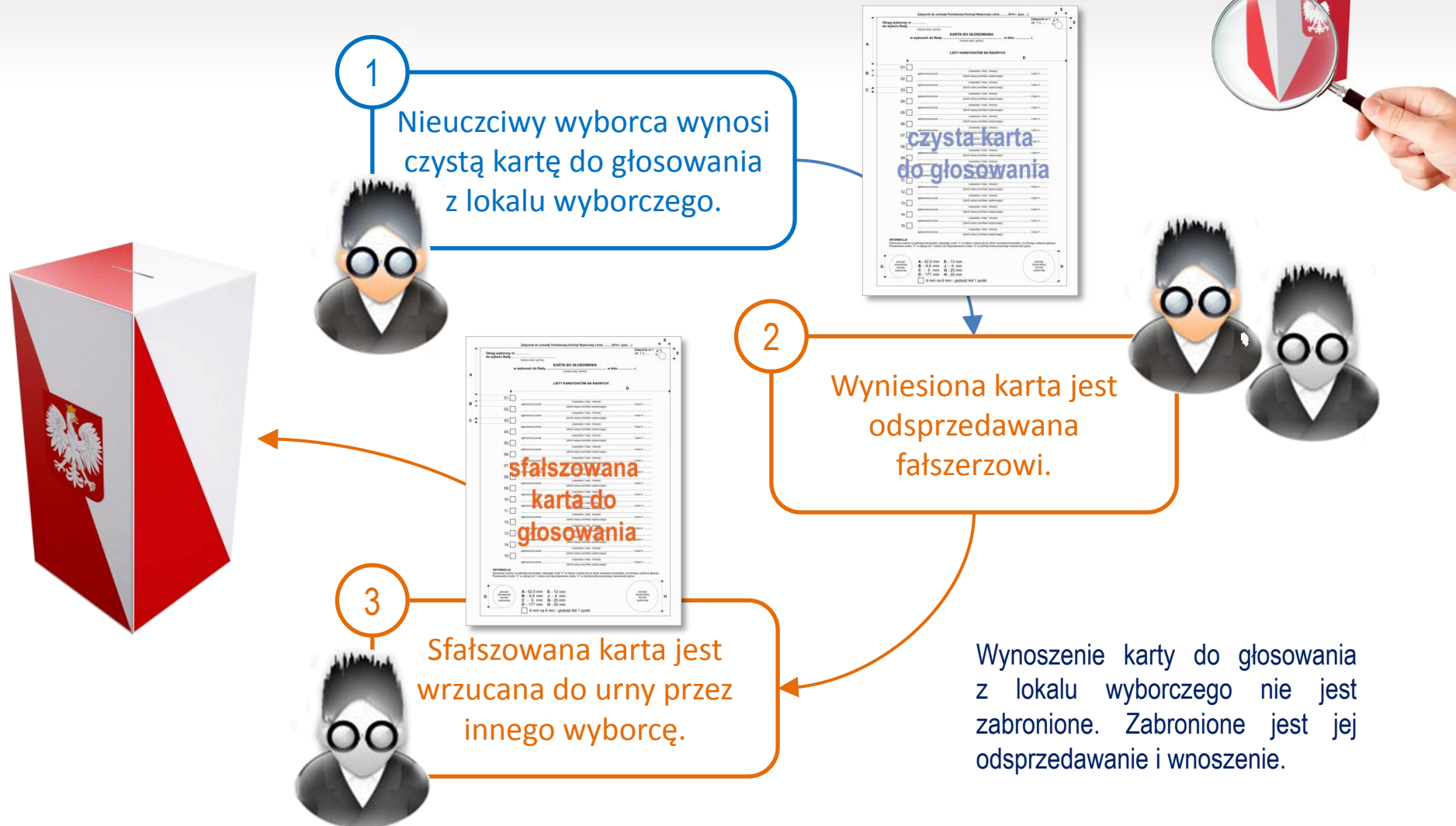

urna zasadnicza

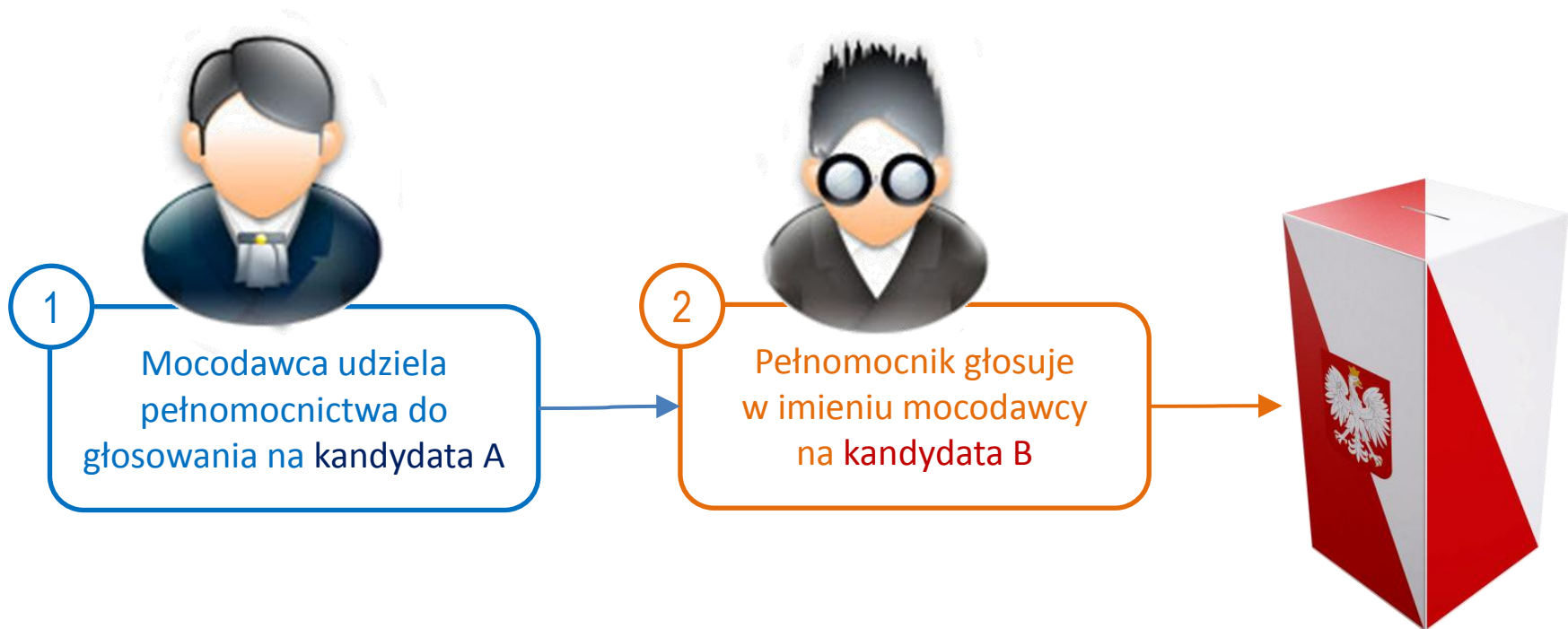
urna dodatkowa

Etap głosowania: Wynoszenie i wnoszenie kart do głosowania

Etap głosowania: Głosowanie niezgodne z treścią pełnomocnictwa

Możliwe jest wyłudzenie pełnomocnictwa do głosowania od osób niepełnosprawnych i oddanie głosu niezgodnego z treścią udzielonego pełnomocnictwa. Praktyka wyborcza pokazuje, że możliwe jest wpływanie na wynik wyborów przez manipulowanie ludźmi starszymi i niepełnosprawnymi.

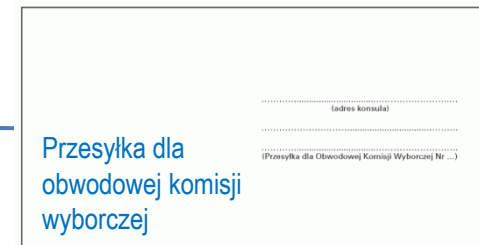
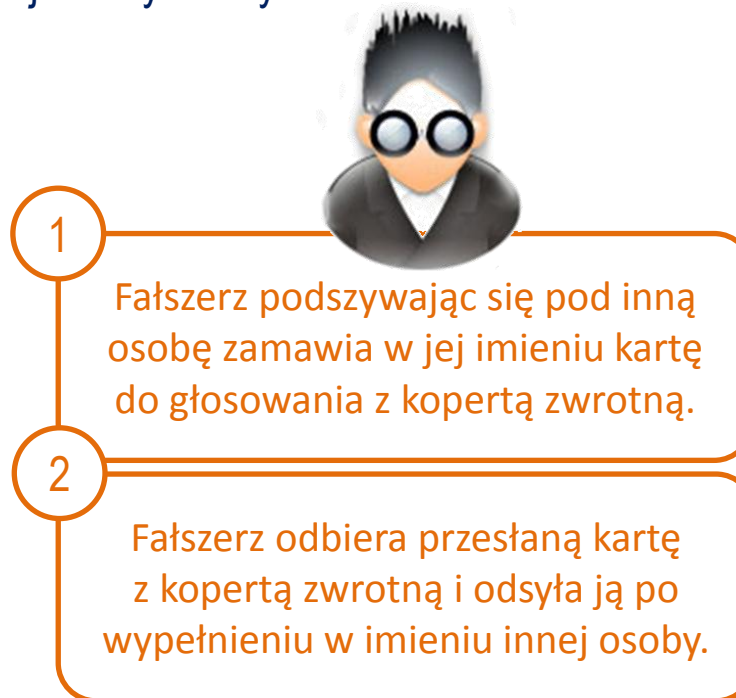

Etap głosowania: Nieuprawnione głosowanie korespondencyjne

Osoba – najczęściej niepełnosprawna – jest zgłaszana do głosowania korespondencyjnego. Zgłoszenia może dokonać w zasadzie każdy, kto posiada dane osobowe takiej osoby. Po odebraniu w imieniu zgłoszonej osoby przesyłki poleconej z kartą do głosowania i kopertą zwrotną, możliwe jest odesłanie wypełnionej karty jako głos wcześniej zgłoszonej osoby, bez jej wiedzy i niezgodnie z jej preferencjami wyborczymi.

Osoba, w zastępstwie której działa fałszerz nie wie, że ktoś głosuje korespondencyjnie w jej imieniu bez upoważnienia.

Etap głosowania: Agitacja w lokalu wyborczym

Członkowie obwodowej komisji wyborczej mogą bezprawnie sugerować wyborcy na kogo powinien zagłosować. Sugestie mogą być przekazywane w sposób werbalny, gestem lub w formie wyborczych gadżetów. Znane są przypadki, gdy wyborcy otrzymywali od członków komisji długopis z nadrukowanym nazwiskiem jednego z kandydatów, który miał im posłużyć do postawienia krzyżyka przy nazwisku wskazanego na długopisie kandydata.

Etap ustalania wyników głosowania

Etap ustalania wyników głosowania:

Wprowadzanie celowego bałaganu i atmosfery pośpiechu

Wprowadzanie bałaganu, atmosfery pośpiechu i napięcia w czynnościach wykonywanych przez obwodową komisję wyborczą jest często celowym zabiegiem socjotechnicznym, służącym do wytworzenia warunków sprzyjających fałszowaniu wyników głosowania.

Etap ustalania wyników głosowania: Niewłaściwe segregowanie i zliczanie kart do głosowania

Metoda polegająca na zaliczaniu ważnie oddanych głosów kandydatowi innego, niż wynika to z treści kart do głosowania, komitetu wyborczego. W chwili segregowania kart do głosowania, głosy oddane na kandydata jednego komitetu wyborczego mogą być świadomie odłożone na stos z głosami oddanymi na kandydata innego komitetu wyborczego.

ważny głos wyjęty z urny

Głos na kandydata D

Wybory do Parlamentu Europejskiego 2019	
Kraj: Polska	
Komitet wyborczy: D	
1	☐ Kandydat A
2	☐ Kandydat B
3	☐ Kandydat C
4	☒ Kandydat D
5	☐ Kandydat E
6	☐ Kandydat F
7	☐ Kandydat G
8	☐ Kandydat H
9	☐ Kandydat I
10	☐ Kandydat J
11	☐ Kandydat K
12	☐ Kandydat L
13	☐ Kandydat M
14	☐ Kandydat N
15	☐ Kandydat O
16	☐ Kandydat P
17	☐ Kandydat Q
18	☐ Kandydat R
19	☐ Kandydat S
20	☐ Kandydat T
21	☐ Kandydat U
22	☐ Kandydat V
23	☐ Kandydat W
24	☐ Kandydat X
25	☐ Kandydat Y
26	☐ Kandydat Z

głosy oddane na kandydata B

głosy oddane na kandydata D

Etap ustalania wyników głosowania: Unieważnienie lub uważnienie oddanego głosu

Prosta metoda polegająca na dostawieniu krzyżyka na poprawnie wypełnionej karcie do głosowania. Dostawienie krzyżyka na karcie do głosowania przekształca ważny głos w głos nieważny. Możliwe jest również dostawienie krzyżyka na czystej, wrzuconej do urny karcie do głosowania i „wyprodukowanie” w ten sposób ważnego głosu. Metoda nie wymaga dodatkowego manipulowania podpisami w spisach wyborców, tak jak jest to konieczne w przypadku dorzucania fałszywych kart do głosowania lub ich kradzieży.

opcja 1: unieważnienie ważnego głosu

opcja 2: uważnienie pustego głosu

KARTA DO GŁOSOWANIA
KANDYDACI

01.	☒	(nazwisko i imię - imiona)
02.	☐	(nazwisko i imię - imiona)
03.	☐	(nazwisko i imię - imiona)
04.	☒	(nazwisko i imię - imiona)
05.	☐	(nazwisko i imię - imiona)
06.	☐	(nazwisko i imię - imiona)

KARTA DO GŁOSOWANIA
KANDYDACI

01.	☐	(nazwisko i imię - imiona)
02.	☐	(nazwisko i imię - imiona)
03.	☒	(nazwisko i imię - imiona)
04.	☐	(nazwisko i imię - imiona)
05.	☐	(nazwisko i imię - imiona)
06.	☐	(nazwisko i imię - imiona)

Etap ustalania wyników głosowania: Dorzucanie lub kradzież kart do głosowania

Metoda polega na dorzuceniu do ogólnej puli kart pewnej liczby sfałszowanych kart do głosowania i jednoczesnej kradzieży kart wyjętych z urny. Jeżeli przy wyjmowaniu kart z urny okaże się, że jest ich więcej niż podpisów w spisie wyborców, to będzie to dowód na popełnienie wyborczego przestępstwa na etapie głosowania. Kart wyjmowanych z urny powinno być tyle ile podpisów w spisie wyborców lub nieznacznie mniej.

Etap ustalania wyników głosowania: Wymiana wszystkich lub części kart do głosowania

Członkowie komisji działający w zaufanym zespole przygotowują fałszywe karty do głosowania, wypełniając je zgodnie z ustalonymi z góry wynikami głosowania oraz odpowiednio spreparowanym protokołem. Karty do głosowania mogą być sfalszowane w liczbie pokrywającej pełną realną frekwencję w obwodzie, albo tylko jej część. W dogodnym momencie po zamknięciu lokalu wyborczego cała zawartość urny lub odpowiednia jej część zastępowana jest wcześniej przygotowanymi (sfalszowanymi) kartami do głosowania.

Etap ustalania wyników głosowania: Fałszowanie protokołu wyników głosowania w obwodzie

Fałszowanie protokołu wyników głosowania w obwodzie może polegać na:

- podpisaniu wypełnionego wcześniej protokołu, zawierającego z góry ustalone wyniki;
- wpisaniu wyników głosowania do protokołu bez liczenia głosów;
- dostosowaniu liczby oddanych głosów do liczby podpisów w spisach wyborców;
- wypełnieniu nieprawidłowo wydrukowanego formularza (np. bez nazwisk lub rubryk);
- wprowadzeniu niewłaściwych danych do systemu informatycznego PKW;
- zniekształceniu danych w systemie informatycznym PKW i drukowaniu protokołu.

PROTOKÓŁ WYNIKÓW GŁOSOWANIA W OBWODZIE W WYBORACH PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ PRZEPROWADZONEGO W DNIU						
Głosowanie rozpoczęło się w dniu 20..... r. o godz. i trwało do godz.						
I. ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA						
1	Liczba wyborców uprawnionych do głosowania (<i>umieszczonych w spisie, z uwzględnieniem dodatkowych formularzy</i>) w chwili zakończenia głosowania					
2	Komisja otrzymała kart do głosowania					
3	Nie wykorzystano kart do głosowania					
4	Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (<i>liczba podpisów w spisie oraz adnotacje „odmowa podpisu”</i>)					
Uwaga! Suma liczb z pkt. 3 i 4 powinna być równa liczbie z pkt. 2, jeśli tak nie jest — przypuszczalną przyczynę należy opisać w punkcie 15.						
5	Liczba wyborców głosujących przez pełnomocnika (<i>liczba kart do głosowania</i>)					

Etap ustalania wyników głosowania: Fałszowanie danych w systemie informatycznym PKW

Fałszywe wyniki głosowania mogą pojawić się w systemie informatycznym Państwowej Komisji Wyborczej wtedy, gdy:

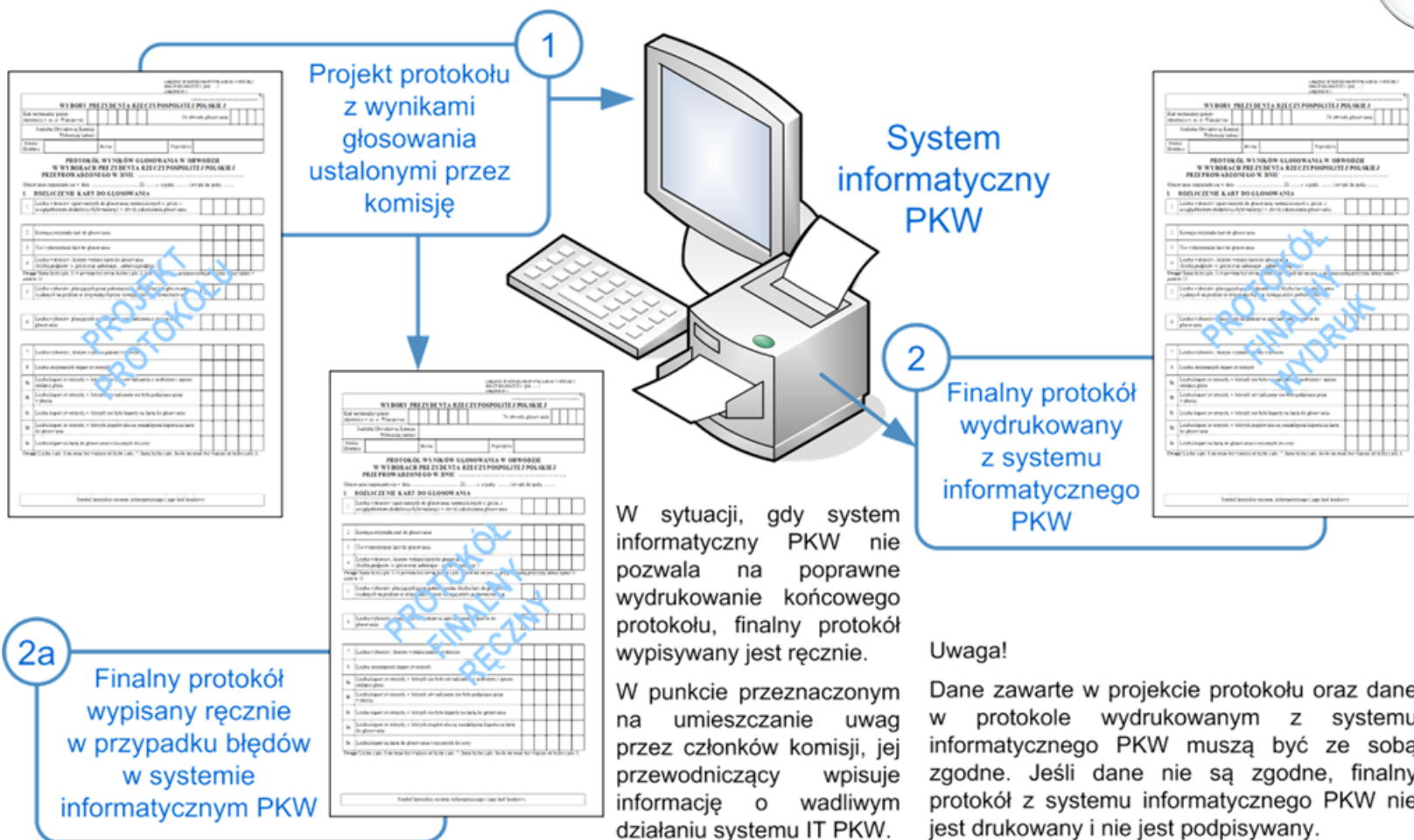
- wprowadzone zostaną inne dane, niż dane ujęte w projekcie protokołu wyników głosowania;
- system informatyczny PKW działa wadliwie (niepoprawnie prezentuje dane wprowadzone z projektu protokołu).

Wprowadzenie błędnych danych do systemu informatycznego PKW może być wynikiem pomyłki lub umyślnego działania. Wadliwe działanie systemów informatycznych PKW może być faktem niezależnym od członków komisji.

Z ustaleń NIK wynika, że system informatyczny PKW wykorzystywany przy wyborach samorządowych 2014 roku posiadał błędy mogące pozwolić na manipulację wynikami.

Etap ustalania wyników głosowania: Fałszowanie danych w systemie informatycznym PKW

Etap ustalania wyników głosowania: Niewłaściwa prezentacja wyników głosowania w obwodzie

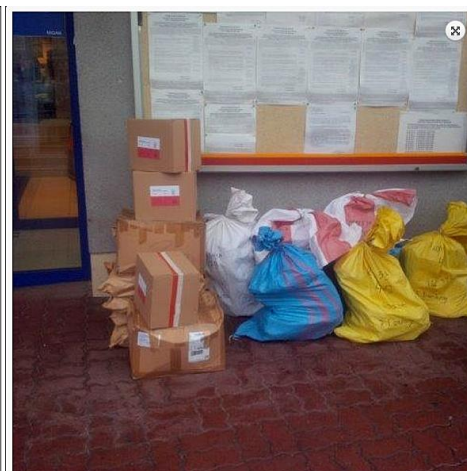
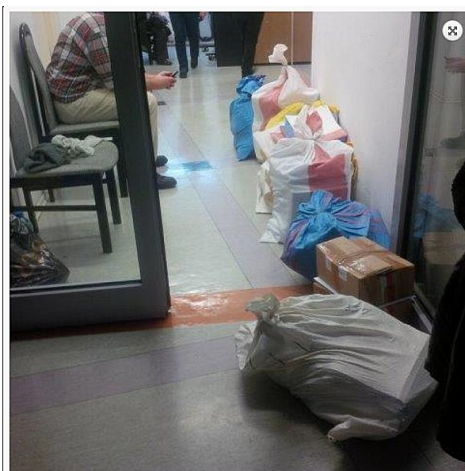
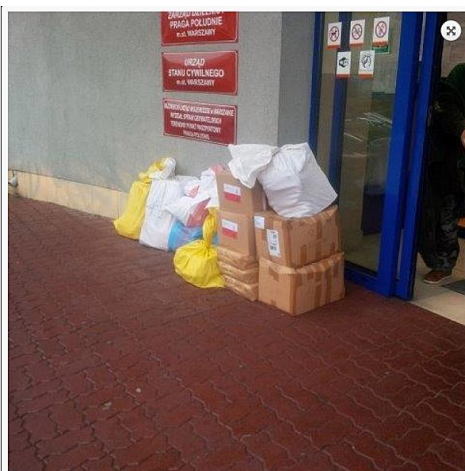
W niektórych obwodach głosowania protokoły z wynikami głosownia zawieszano trzy metry nad ziemią, uniemożliwiając przeczytanie lub sfotografowanie protokołu. W innych obwodach głosowania protokół umieszczano za ogrodzeniem uniemożliwiającym dostęp do budynku lub wykładano w korytarzach. Tak ogłoszone wyniki były niedostępne dla zainteresowanych, albo rozkradane.

Kopia protokołu powinna być wywieszona w taki sposób, żeby możliwe było jej odczytanie także z wózka inwalidzkiego.

Etap ustalania wyników głosowania: Zacieranie śladów fałszerstw w obwodach głosowania

Niewłaściwe pakowanie, przekazywanie oraz archiwizowanie materiałów wyborczych jest w istocie niszczeniem dowodów prawidłowego lub nieprawidłowego przeprowadzenia głosowania w obwodzie. Nieopakowane lub nieznaczone pakiety kartami do głosowania, otwarte pudła z luźno wrzuconą dokumentacją, przewożenie niezapieczonej dokumentacji prywatnymi samochodami, wrzucanie niezapieczetowanych worków do piwnic i na strychy, mieszanie worków z różnych obwodów głosowania, brak protokołów przekazania dokumentacji – to przykłady niewłaściwego archiwizowania materiałów z wyborów.

Dokumentowanie naruszeń procedury wyborczej

Dokumentowanie naruszeń procedury wyborczej

Podstawową formą dokumentowania nieprawidłowości w procedurze wyborczej jest **zamieszczanie uwag w protokole wyników głosowania w obwodzie z wymienieniem konkretnych zarzutów**.

III. UWAGI I ADNOTACJE

15. **) i 4 a liczbą z pkt. 2
Uwagi o przypuszczalnej przyczynie ewentualnej różnicy pomiędzy sumą liczb z pkt. 3;
jeżeli różnica nie występuje, wpisać „brak uwag”:
16. **) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie ewentualnej różnicy pomiędzy liczbą z pkt. 9 pomniejszoną o liczbę z pkt.
9a a liczbą z pkt. 4, a także o przypuszczalnej przyczynie ewentualnej różnicy pomiędzy liczbą z pkt. 9a a liczbą
z pkt. 8e; jeżeli różnice nie występują, wpisać „brak uwag”:
17. **) Uwagi o przypuszczalnej przyczynie wystąpienia kart nieważnych (pkt 10); jeżeli liczba w pkt. 10 wynosi 0,
wpisać „brak uwag”:
18. **) W trakcie głosowania wydano następujące zarządzenia; jeżeli nie wydano, wpisać „brak zarządzeń”:
19. **) Adnotacja o wniesieniu uwag przez mężów zaufania z wymienieniem konkretnych zarzutów ***); jeżeli nie ma,
wpisać „brak zarzutów” lub „brak mężów zaufania w obwodzie”:
20. **) Adnotacja o wniesieniu uwag przez członków Komisji z wymienieniem konkretnych zarzutów ***); jeżeli nie ma,
wpisać „brak zarzutów”:
21. **) Inne uwagi; jeżeli nie ma, wpisać „brak uwag”:

Dokumentowanie naruszeń procedury wyborczej

Treść wpisu do protokołu powinna być poparta dowodami w formie **dokumentacji fotograficznej, nagrań video, nagrań audio** lub sporządzonej niezależnie od uwag zgłoszonych do protokołu **pisemnej notatki**, zawierającej opis okoliczności naruszenia procedury lub przestępstwa i podpisanej przez świadków zdarzenia.

Dokumentowanie naruszeń procedury wyborczej

- Zakaz nagrywania czynności komisji przez mężów zaufania (tylko!) zapisany w wytycznych PKW wydany został bez podstawy prawnej. Nie można nikomu zabronić audiowizualnego dokumentowania osób, które działają jak funkcjonariusze publiczni, wykonując swoje czynności w miejscu publicznym.
- Nie należy natomiast takiej audiowizualnej dokumentacji rozpowszechniać. Należy ją zachować i wykorzystać jedynie jako materiał dowodowy w przypadku rozpatrywania przez sąd protestu wyborczego.

**Rejestrowanie audiowizualne prac komisji nie może
być zabronione, ale nie powinno również
naruszać powagi głosowania.**

Dokumentowanie naruszeń procedury wyborczej

Szczególnie ważne jest umiejętne wykonywanie dokumentacji fotograficznej. Fotografując protokół wyników głosowania w obwodzie lub inne dokumenty należy zwrócić uwagę na:

- dobre, równomierne oświetlenie fotografowanych dokumentów,
- poprawne kadrowanie (kadr musi obejmować cały dokument),
- prostopadłe ustawienie osi obiektywu w stosunku do płaszczyzny fotografowanego dokumentu (to zapobiegne zniekształceniom obrazu),
- ostrość zdjęcia (należy ją sprawdzić bezpośrednio po wykonaniu zdjęcia) oraz
- ryzyko pojawienia się refleksów i odbić.

Należy unikać używania lampy błyskowej – zwłaszcza przy fotografowaniu dokumentów umieszczonych za szybą. O wiele lepsze jest miękkie, rozproszone światło dzienne lub dobre oświetlenie światłem sztucznym.

Dokumentowanie naruszeń procedury wyborczej

Po wykonaniu fotografii należy sprawdzić jej jakość i jeśli nie jest dobra (nieczytelna), powtórzyć czynność fotografowania jeszcze raz.

Stałe boczne oświetlenie zapobiega refleksom świetlnym i odbiciom od szyby. Jeśli to możliwe, należy unikać używania lampy błyskowej w aparacie.

Poprawnie skadrowany obraz fotografowanego dokumentu powinien obejmować go w całości,

Kąt między osią obiektywu i płaszczyzną dokumentu powinien być zbliżony do kąta prostego.

90°

Należy pamiętać o ostrości obrazu, uważając na drżenie rąk.

Fotografując protokół wyników głosowania lub jakiegokolwiek inny dokument należy objąć kadrem fragment sąsiedniej strony dokumentu lub inny element identyfikujący miejsce, w którym zrobiono fotografię.

Dokumentowanie naruszeń procedury wyborczej

Dane z protokołu oraz fotografie wszystkich stron protokołu należy przekazać do systemu RKW-IT z pomocą aplikacji klienckiej tego systemu, albo osobiście do koordynatora RKW.

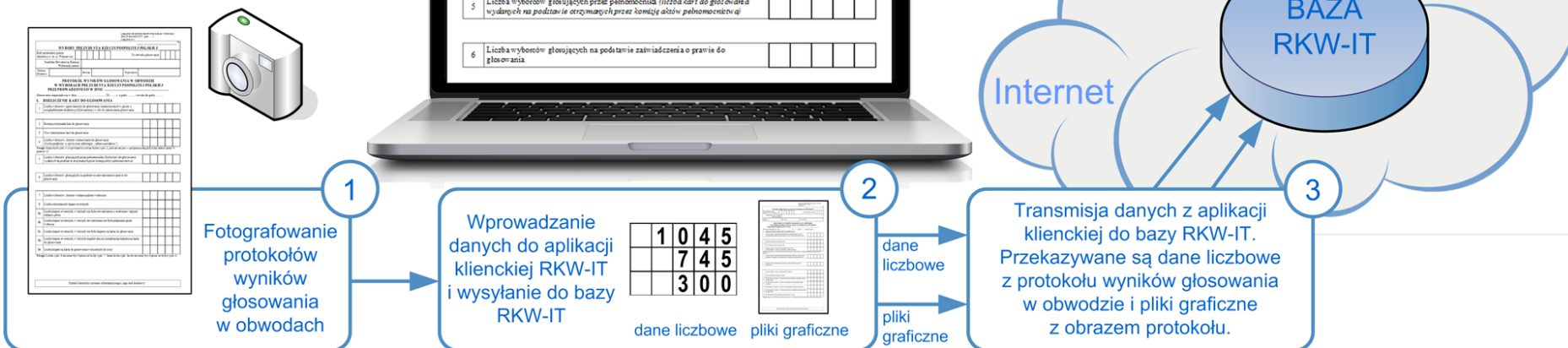
Aplikacja kliencka systemu RKW-IT zawiera takie same pozycje jak protokół wyników głosowania w obwodzie. Wprowadzanie danych polega na przeniesieniu liczb z protokołu w odpowiednie rubryki aplikacji klienckiej. Dodatkowo dołączane są pliki graficzne zawierające obrazy poszczególnych stron sfotografowanego protokołu wyników głosowania.

APLIKACJA KLIENCKA systemu RKW-IT

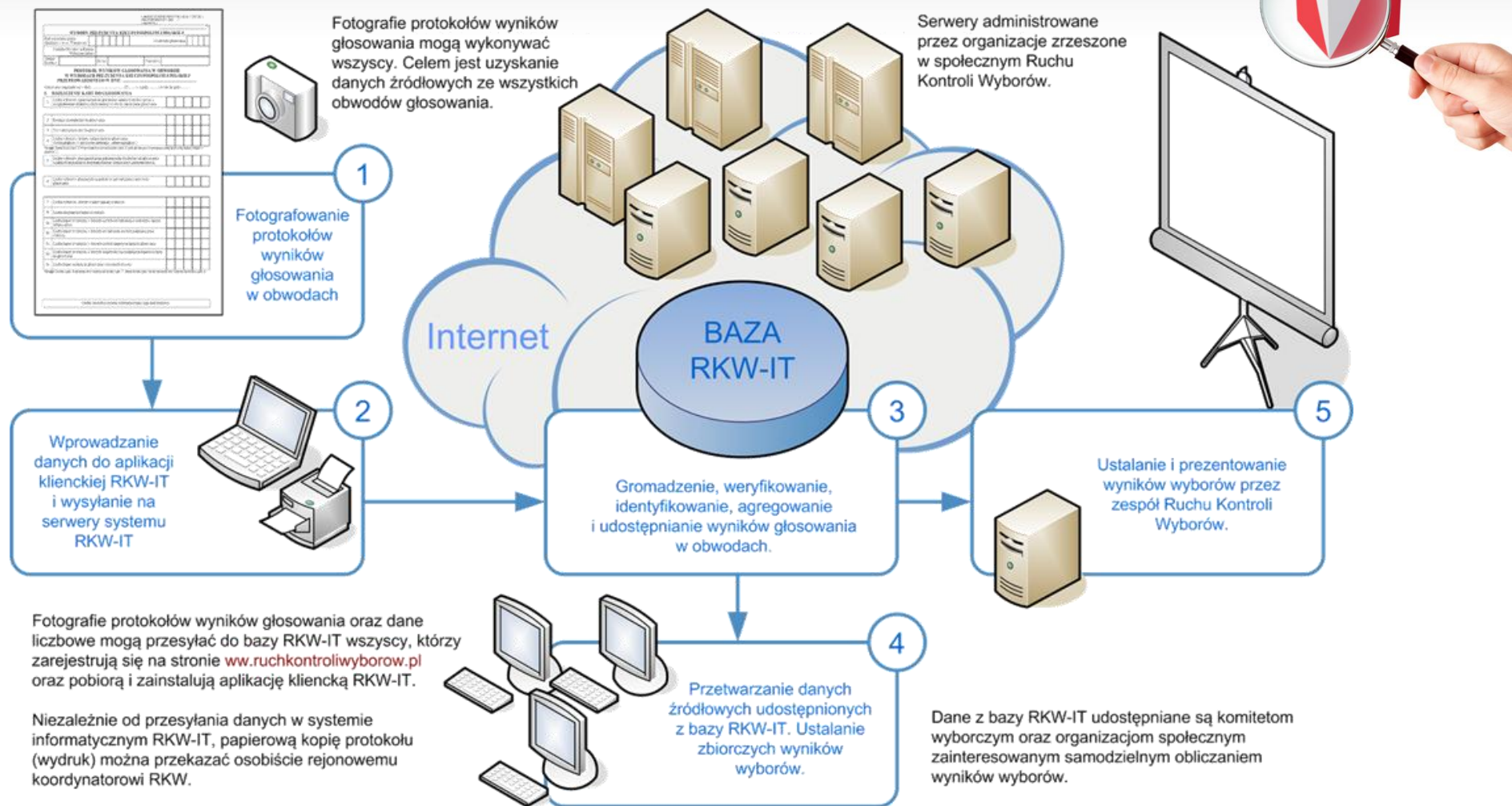
I. ROZLICZENIE KART DO GŁOSOWANIA

1	Liczba wyborców uprawnionych do głosowania (uwzględniających w spisie, z uwzględnieniem dodatkowych formularzy) w chwili zakończenia głosowania						
2	Komisja otrzymała kart do głosowania						
3	Nie wykorzystano kart do głosowania						
4	Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania (liczba podpisów w spisie oraz adnotacje ... odmowa podpisu)						
Uwaga! Suma liczb z pkt. 3 i 4 powinna być równa liczbie z pkt. 2, jeśli nie jest — przypuszczalnie przyczyną należy opisać w rubryce 15.							
5	Liczba wyborców głosujących przez pełnomocnika (liczba kart do głosowania wydanych na podstawie otrzymanych przez komisję aktów pełnomocnictwa)						
6	Liczba wyborców głosujących na podstawie zaopiniowania o prawie do głosowania						

Baza RKW-IT znajduje się na serwerach administrowanych przez organizacje zrzeszone w społecznym Ruchu Kontroli Wyborów.

Dokumentowanie naruszeń procedury wyborczej

Reagowanie na nieprawidłowości

Reagowanie na nieprawidłowości

W sytuacjach naruszeń procedury wyborczej, w pierwszej kolejności należy zwracać się z prośbą o reakcję do **przewodniczącego komisji wyborczej** lub jego zastępcy. Jeżeli przewodniczący komisji lub jego zastępca nie reagują, należy zawiadomić **komisarza wyborczego** (okręgową komisję wyborczą) oraz w uzasadnionych przypadkach, zwrócić się o interwencję do **Policji**. Należy ponadto zawiadomić właściwe **komitety wyborze** i **koordynatora Ruchu Kontroli Wyborów**.

Skargi do komisarza wyborczego

- Przesłanki składania skarg na działalność obwodowych komisji wyborczych są takie same, jak przesłanki składania protestów wyborczych.
- Skargi mogą być wnoszone telefonicznie, drogą e-mailową lub na piśmie.
- Fakt wniesienia skargi do komisarza powinien być ujawniony w odpowiednim punkcie protokołu z głosowania – w uwagach członka komisji lub męża zaufania.
- Komisarz wyborczy (okręgowa komisja wyborcza) musi zareagować na każdą skargę, która do niego wpłynęła. W zależności powagi sprawy, powinien interweniować od razu (np. telefonicznie) lub skierować stosowne pismo do osoby składającej skargę.

**PAŃSTWOWA KOMISJA
WYBORCZA**

KOMISARZ WYBORCZY

**KRAJOWE BIURO
WYBORCZE**

Zawiadamianie Policji

- Do złożenia zawiadomienia o wykroczeniu lub przestępstwie uprawniona jest każda osoba. Polska procedura karna nakłada obowiązek zawiadomienia organów ścigania o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu.
- Z urzędu ścigane są takie przestępstwa jak zniszczenie, uszkodzenie, ukrycie lub usunięcie dokumentu. Do tej kategorii przestępstw należą przestępstwa związane z fałszowaniem wyborów.
- **Najprostszym sposobem jest zawiadomienie telefoniczne i ustne złożenie wyjaśnień do protokołu.** Zawiadamiając Policję należy podać jak najwięcej konkretnych informacji i dowodów.
- **Nie należy obawiać się odpowiedzialności karnej za zawiadamianie organów ścigania o niepopelnionym przestępstwie lub za fałszywe oskarżenie innej osoby.** Odpowiedzialność karna przewidziana jest tylko wtedy, gdy Policja lub prokurator zostaną świadomie wprowadzeni w błąd.

Podsumowanie

Podsumowanie

Sfałszowanie wyników głosowania jest praktycznie niemożliwe, jeśli wszyscy członkowie komisji wyborczej działają uczciwie, a ich pracy przyglądają się mężowie zaufania. Dla zapewnienia prawidłowego przebiegu wyborów należy w szczególności:

- zadbać o **pełną obsadę** obwodowych komisji wyborczych przez osoby skierowane z komitetów wyborczych.
- **zgłosić swoją kandydaturę do funkcji przewodniczącego** obwodowej komisji wyborczej lub jego zastępcy.
- wszystkie czynności na etapie przygotowania wyborów i ustalania wyników głosowania wykonywać **w pełnym składzie** obwodowej komisji wyborczej i wspólnie.
- wszystkie czynności komisji wykonywać **wspólnie, bardzo dokładnie, bez pośpiechu**, bez poddawania się presji czasu i bez bałaganu.

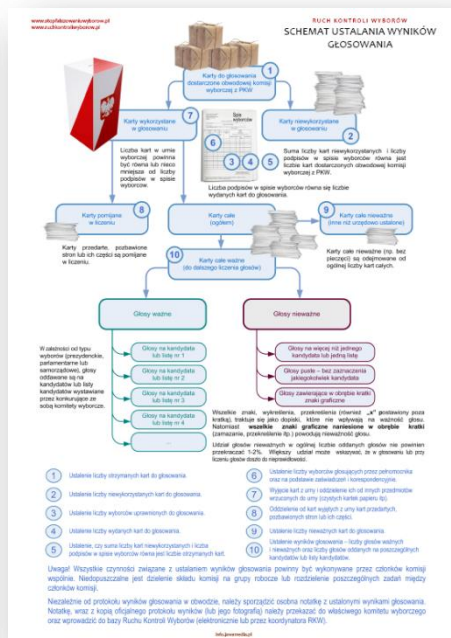
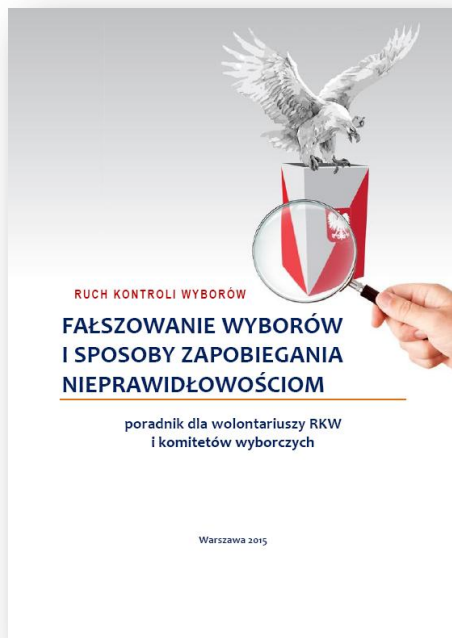

Podsumowanie

- Nie może być ani jednej chwili, gdy którykolwiek z członków obwodowej komisji pozostaje sam na sam z kartami do głosowania lub urną wyborczą.
- Podstawowe znaczenie dowodowe ma wniesienie **uwag do protokołu wyników głosowania w obwodzie**.
- Po zakończeniu prac komisji należy zaopatrzyć się w **oryginalną kopię** podpisanego przez obwodową komisję wyborczą **protokołu** wyników głosowania lub **utrwalić go przy pomocy aparatu fotograficznego**.
- Dane z protokołu oraz plik graficzny z fotografią protokołu należy **przekazać do swojego komitetu wyborczego** oraz **systemu RKW-IT** lub osobiście do koordynatora RKW.

www.stopfalszowaniuwyborow.pl
ruchkontroliwyborow.pl

Czy to nie cud natury?
Czego nie dotkniemy to partolimy!

Dziękuję!